

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Cyfryzacja europejskiego przemysłu

(2017/C 088/06)

Sprawozdawca: Kieran McCarthy (IE/EA), Rada Miasta Cork**Dokument źródłowy:** Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Cyfryzacja europejskiego przemysłu – pełne wykorzystanie możliwości jednolitego rynku cyfrowego”

COM(2016) 180 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Tworzenie społeczeństwa zmian i innowacji: wyzwanie na przyszłość

1. Przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji Europejskiej „Cyfryzacja europejskiego przemysłu – pełne wykorzystanie możliwości jednolitego rynku cyfrowego” oraz pakiet proponowanych środków wspomagających, których celem jest wykorzystanie możliwości związanych ze strategią jednolitego rynku cyfrowego. Przyszły wzrost gospodarczy i perspektywy zatrudnienia w Europie, a także spójność społeczna są w coraz większym stopniu zależne od zdolności zrozumienia, zaakceptowania i wykorzystania wszystkich aspektów społeczeństwa opartego na innowacji w regionach.
2. Podkreśla, że jednolity rynek cyfrowy UE, którego podstawę stanowi 500 mln konsumentów, jest najskuteczniejszym instrumentem polityki ożywienia innowacji, wzrostu gospodarczego i zatrudnienia dla UE, jej państw członkowskich i regionów.
3. Odnotowuje, że następuje nieustanna rewolucja przemysłowa, którą napędzają nowe generacje technologii cyfrowych, takie jak technologia dużych zbiorów danych, oraz nowe i zróżnicowane zastosowania technologii cyfrowych w odniesieniu do kwestii sektorowych i lokalnych. Dla europejskiego przemysłu przyszłym wyzwaniem jest pełne i szybkie wykorzystanie tych możliwości cyfrowych. Nie sposób przecenić możliwości przedsiębiorstw w tradycyjnych i nietechnologicznych sektorach, zwłaszcza MŚP, związanych z pełnym wykorzystaniem cyfryzacji jako środka podniesienia i zabezpieczenia ich konkurencyjności.
4. Odnotowuje, że sektor ICT w UE stanowi istotną część gospodarki, w której zatrudnionych jest ponad 6 mln osób i który odpowiada za ok. 4 % PKB. Niedawne badania pokazują, że w ciągu następnych 5 lat cyfryzacja produktów i usług może przynieść europejskiemu przemysłowi ponad 110 mld EUR dochodów rocznie, jeżeli zostanie w pełni wdrożona.

Konwergencja wszystkich sektorów

5. Zgadza się, że dwoma szczególnie istotnymi czynnikami decydującymi o sukcesie, które umożliwiają pełne wykorzystanie jednolitego rynku cyfrowego, są: a) wysoce konkurencyjny europejski przemysł cyfrowy w połączeniu z b) gotowością sektorów prywatnego i publicznego do odpowiedniego dostosowania się poprzez wykorzystanie innowacji cyfrowych w swej działalności, by zapewnić wszystkim obywatelom wysokiej jakości usługi. Podkreśla istotne znaczenie, jakie ma usuwanie barier regulacyjnych i obciążeń administracyjnych oraz modernizacja unijnych przepisów.
6. Podkreśla, że wszelkiej wielkości przedsiębiorstwa we wszystkich regionach i sektorach mogą wykorzystać mocne punkty europejskich technologii informacyjno-komunikacyjnych, tworząc cyfrowe platformy przemysłowe w celu opracowania technologii cyfrowych od komponentów po urządzenia i oprogramowanie dla rynków konsumenckich, na platformach internetowych i platformach danych, a także w odpowiednich aplikacjach i usługach.
7. Pragnie zaakcentować, że strategia jednolitego rynku cyfrowego, zwłaszcza filar obejmujący „maksymalizację potencjału wzrostu gospodarczego związanego z gospodarką cyfrową”, zawiera wszystkie najważniejsze dźwignie służące poprawie cyfryzacji przemysłu poprzez działania w obszarach takich, jak gospodarka oparta na danych, internet rzeczy, przetwarzanie w chmurze, umiejętności i administracja elektroniczna. Konwergencja szeregu dodatkowych technologii coraz bardziej napędza zmianę cyfrową, zwłaszcza w dziedzinie robotyki, sztucznej inteligencji i drukowania przestrzennego.

8. Zachęca do dalszych inwestycji w trzy przekrojowe partnerstwa publiczno-prywatne zawarte w drodze umowy w ramach programu „Horyzont 2020” w dziedzinie fabryk jutra (FoF), zrównoważonego przemysłu przetwórczego dzięki efektywnemu gospodarowaniu zasobami i efektywności energetycznej (SPIRE) i Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Bioprzemysłu (BBJU).

Uznanie rozbieżności

9. Uznaje, że większość decydentów w sektorze przemysłu ma trudności z podjęciem decyzji o tym, kiedy, w jakim stopniu i w jakie technologie inwestować. Około 60 % dużych przedsiębiorstw i ponad 90 % MŚP uważa, że pozostają w tyle, jeżeli chodzi o innowacje cyfrowe.

10. Podkreśla, że szybki rozwój i coraz powszechniejsze użycie technologii cyfrowych wymagają pilnie unowocześnienia obecnych ram regulacyjnych w celu dotrzymania kroku niespotykanemu do tej pory tempu innowacji.

11. Zgadza się, że trzeba podjąć większe wysiłki w celu ułatwienia koordynacji szerokiej, lecz rozproszonej działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej w innych kluczowych dziedzinach technologii cyfrowej w Europie.

12. Podkreśla, że szersze rozumienie interoperacyjności jako kwestii istotnej nie tylko dla administracji publicznej, lecz dla wszystkich sektorów (np. jako sposobu zadbania o to, by swobody konsumentów nie ograniczały systemy zastrzeżone poszczególnych przedsiębiorstw technologicznych) ma kluczowe znaczenie dla zastosowania internetu przedmiotów i sprawnego przepływu danych we wszystkich regionach. Oczywistym wymogiem jest dostępność wspólnych wzorców, norm i specyfikacji.

13. Uważa, że program Komisji Europejskiej dotyczący sprawności i wydajności regulacyjnej REFIT powinien się koncentrować na barierach w innowacji i dotyczyć sposobu ich usunięcia lub zmniejszenia za pomocą nowych podejść regulacyjnych przedstawionych w strategii jednolitego rynku. W tym kontekście podkreśla, że władze lokalne i regionalne wdrażają większość decyzji podejmowanych na szczeblu UE, zatem władze te należy postrzegać jako kluczowych partnerów w procesie REFIT, a nie tylko jako zainteresowane strony.

14. Wzywa Komisję do bliższej współpracy z przemysłem i przedsiębiorstwami różnych wielkości, władzami wszystkich szczebli i zainteresowanymi stronami przy określaniu i usuwaniu barier regulacyjnych dla cyfryzacji przemysłu europejskiego, jak również przy upraszczaniu istniejących uregulowań.

15. Stwierdza, że skuteczne środowisko normalizacji ICT ma zasadnicze znaczenie dla cyfryzacji europejskiego przemysłu oraz dla jednolitego rynku cyfrowego, gdyż umożliwia sprawne łączenie urządzeń i usług ponad granicami i między technologiami. Ze strategicznego punktu widzenia wysiłki w tym względzie muszą się skoncentrować na pięciu priorytetowych obszarach normalizacji: 5G, przetwarzanie w chmurze, internet przedmiotów, technologie dużych zbiorów danych i bezpieczeństwo cybernetyczne.

16. Podkreśla, że priorytetowe normy ICT dla jednolitego rynku cyfrowego powinny mieć na celu zapewnienie godziwego zwrotu z inwestycji w celu pobudzenia badań, rozwoju technologicznego i innowacji na świecie, a także umożliwienia zrównoważonego procesu normalizacji i szerokiej dostępności technologii na otwartym i konkurencyjnym rynku.

17. Odnotowuje, że w wielu obszarach przemysłu tradycyjny cykl opracowywania, testowania i normalizacji nie jest już adekwatny do szybko rozwijających się, złożonych technologii konwergencyjnych.

18. Zwraca uwagę, że praca w gospodarce cyfrowej będzie wymagać również coraz większego zaakcentowania nowych umiejętności i zdolności, w tym większej kreatywności, komunikacji i zdolności adaptacji, co pociągnie za sobą konieczność masowego podnoszenia umiejętności pracowników na wszystkich poziomach.

19. Podkreśla, że dalszy rozwój internetu przedmiotów i technologii dużych zbiorów danych stanowi również duże wyzwanie z punktu widzenia zaufania i bezpieczeństwa dla wszystkich przedsiębiorstw i opinii społecznej.

Dostrzeżenie potrzeby synergii

20. Nalega, by poczyniono wszelkie możliwe wysiłki w celu stworzenia silnych, ukierunkowanych partnerstw na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim w tej dziedzinie. Chodzi o to, by przyciągnąć znaczne inwestycje prywatne i wywrzeć przełomowy wpływ na konkurencyjność poprzez opracowywanie komercyjnych produktów i usług, a także o to, by doprowadzić do produktywnej wymiany doświadczeń, wiedzy i pomysłów między wspomnianymi partnerstwami w celu wykorzystania synergii i niepowielania wysiłków, a być może nawet utworzyć sieć partnerstw.

21. Zachęca do bardziej szczegółowego zbadania wartości dodanej wzmocnionej współpracy między krajowymi i regionalnymi decydentami w dziedzinie innowacji z uwzględnieniem koncepcji inteligentnej specjalizacji oraz rozwijających się międzyregionalnych inicjatyw oddolnych.

22. Uważa, że trzeba zachęcać do inwestycji ze źródeł prywatnych i publicznych, w tym do większego wkładu podmiotów biznesowych i instytucjonalnych, takich jak Europejski Bank Inwestycyjny (EBI – między innymi poprzez plan inwestycyjny dla Europy/EFIS), a także zwracać uwagę na znaczenie synergii między programem „Horyzont 2020”, inicjatywą Startup Europe i FIWARE, europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi oraz regionalnymi i krajowymi instrumentami politycznymi z punktu widzenia realizacji szerszych celów UE w dziedzinie konkurencyjności i spójności.

23. Uznaje i przyjmuje z zadowoleniem plany Komisji Europejskiej mające na celu ukierunkowanie 500 mln EUR inwestycji z programu „Horyzont 2020” na tworzenie na szeroką skalę sieci centrów innowacji cyfrowych, których finansowanie zapewnione będzie przez drugi filar programu „Horyzont 2020” o nazwie „Wiodąca pozycja w przemyśle” i nie będzie obciążać budżetu dotychczasowych elementów programu „Horyzont 2020”, a jednocześnie podkreśla, że władze lokalne i regionalne spełniają wszelkie warunki, by przyczynić się do funkcjonowania tego rodzaju centrów kompetencji i punktów kompleksowej obsługi technologicznej w imieniu przemysłowych użytkowników końcowych; podkreśla, że doskonałość naukowa nadal pozostaje decydującym kryterium przy wyborze projektów, oraz uznaje istotną rolę szkół wyższych w transferze wiedzy i procesie innowacji, tak aby efekt zaplanowanych inwestycji w ramach programu „Horyzont 2020” mógł być w dalszym ciągu optymalizowany. Na tej kanwie należy skonkretyzować i szczegółowo przemyśleć zamierzony wpływ działań związanych z tworzeniem centrów innowacji cyfrowych.

24. Ponawia swój postulat, by nadal gwarantowano niezbędne zasoby do inwestycji cyfrowych jako zasadniczy element przyszłościowej polityki spójności UE, najlepiej przeznaczając na nie znacznie większe środki niż 14 mld EUR wyasygnowanych na ten cel w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na lata 2007–2013.

Finansowanie ICT w naszych regionach

25. Zwraca uwagę, że otwartość internetu i imponujący wzrost podaży treści i usług, a także popytu na nie są obecnie główną siłą napędową konkurencyjności, wzrostu gospodarczego, rozwoju społecznego i innowacji w Europie. Jednak ze względu na przeszkodę, którą stanowią wciąż utrzymujące się braki infrastrukturalne – zwłaszcza na obszarach wiejskich uznawanych przez podmioty prywatne za niedochodowe – wiele władz lokalnych i regionalnych wciąż nie jest w stanie w pełni korzystać z tych osiągnięć.

26. Zwraca się do Komisji Europejskiej o wsparcie tychże władz w finansowaniu, po pierwsze poprzez dalsze upoważnienie do ukierunkowania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na infrastrukturę cyfrową we wszystkich europejskich regionach, a po drugie poprzez uwzględnienie barier technologicznych w projektach rozwoju cyfrowego na obszarach wiejskich i słabo zaludnionych lub w regionach borykających się z innymi wyzwaniami demograficznymi, które to projekty trzeba postrzegać jako usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.

27. Nadal podziela obawy Parlamentu Europejskiego związane z konsekwencjami decyzji Rady Europejskiej z lutego 2013 r. w sprawie zmniejszenia budżetu na infrastrukturę cyfrową i usługi cyfrowe w ramach instrumentu „Łącząc Europę” z 9,2 mld EUR do zaledwie 1 mld EUR, co skłoniło Komisję Europejską do zasadniczej zmiany planów.

Krzewienie innowacji i konkurencyjności poprzez infrastrukturę ICT

28. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne są w stanie krzewić innowacje i konkurencyjność poprzez dostosowane rozwiązania po stronie popytu i podaży, w tym wprowadzenie łączności szerokopasmowej, gospodarkę cyfrową, e-integrację i administrację elektroniczną. Ponadto zapewniają one zaplecze edukacyjne i szkoleniowe, realizują inicjatywy finansowane przez UE oraz ułatwiają korzystną współpracę i wymianę z innymi władzami publicznymi, również na szczeblu transgranicznym.

29. Przyjmuje z zadowoleniem możliwości oferowane przez Europejski Bank Inwestycyjny, który zobowiązał się podwyższyć pożyczki na infrastrukturę szerokopasmową do 2 mld EUR rocznie i podkreślił wyraźnie istotną rolę władz lokalnych i regionalnych w tego rodzaju inwestycjach nastawionych na wzrost gospodarczy. Podkreśla również znaczenie wspierania wysiłków społeczności lokalnych, w tym np. prowadzonych przez nie przedsiębiorstw.

30. Nalega, by wspierać nowe narzędzia inwestycyjne w celu szybszego stworzenia infrastruktury zdolnej osiągnąć cele dotyczące szybkości szerokopasmowej wytyczone w Europejskiej agendzie cyfrowej w ramach strategii „Europa 2020”, a także w celu szybszego pełnego wdrożenia 4G (przed nowszymi technologiami, takimi jak 5G), przy jednoczesnym zachowaniu neutralności technologicznej i umożliwieniu rzeczywistej konkurencji między operatorami.

Rozwój potencjału administracji elektronicznej i handlu elektronicznego

31. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne mogą położyć nacisk na przekazywanie obywatelom umiejętności cyfrowych i przedsiębiorczości, co umożliwi im pełne wykorzystanie nowych technologii, zrozumienie kwestii bezpieczeństwa cybernetycznego i potrzeby ochrony danych osobowych, a także zwiększy ich szanse na zatrudnienie i stworzy nowe możliwości biznesowe, między innymi poprzez analizę dużych zbiorów danych.

32. Uważa, że dla wielu mniejszych przedsiębiorstw handel elektroniczny jest zaprzepaszczoną szansą, zwłaszcza ze względu na jego zaporowy koszt: 65 % europejskich użytkowników internetu robi zakupy przez internet, lecz na ten znaczny popyt odpowiada zaledwie 16 % MŚP prowadzących sprzedaż tą drogą i mniej niż ich połowa prowadzi transgraniczną sprzedaż w internecie (7,5 %).

33. Apeluje o położenie nacisku na utrudnienia w handlu elektronicznym wynikające z takich kwestii, jak blokowanie geograficzne oraz brak bezpiecznego systemu płatności kartą kredytową w internecie. Pociąga to za sobą zbędne koszty, komplikacje i ryzyko narażenia potencjalnych detalistów internetowych na oszustwo, zwłaszcza tych, którzy prowadzą sprzedaż transgraniczną.

34. Zwraca uwagę na znaczenie planu działania Komisji Europejskiej w dziedzinie administracji elektronicznej, jeśli chodzi o modernizację usług publicznych poprzez cyfryzację, a zwłaszcza dostępność instytucji publicznych dla osób fizycznych i przedsiębiorstw drogą elektroniczną, bez względu na lokalizację fizyczną. Dlatego też podkreśla swoje poparcie dla rozwoju interoperacyjnych i wielojęzycznych transgranicznych usług publicznych (zwłaszcza wymiany informacji) jako funkcjonalnego sposobu przewyższenia lokalizacji, postrzeganej jako peryferyjna.

35. Zwraca uwagę, że jeżeli chodzi o wykorzystanie potencjału administracji elektronicznej w zakresie zapewnienia korzyści społecznych, takich jak zmniejszenie śladu węglowego, ułatwienia dla przedsiębiorstw, rozwój turystyki lub wyeksponowanie atutów dziedzictwa kulturalnego, władze lokalne i regionalne odgrywają często wiodącą rolę we wskazywaniu możliwości i podmiotów ICT, wymianie najlepszych praktyk technologicznych, w przydziale środków na inwestycje w narzędzia ICT, pomiarze postępów i informowaniu o sukcesie.

36. Wraz z coraz szybszym rozwojem umiejętności cyfrowych i wykorzystaniem mediów cyfrowych przedsiębiorstwa coraz bardziej domagają się możliwości skorzystania z rozwiązań cyfrowych podczas kontaktów z administracją. Sprawnie funkcjonująca, zdigitalizowana administracja publiczna oferuje przedsiębiorstwom, organizacjom i osobom prywatnym skuteczne usługi elektroniczne i procedury cyfrowe, które zwiększają dostępność, ułatwiają obsługę i skracają czas rozpatrywania wniosków w sektorze publicznym. Dzięki coraz większej cyfryzacji podmioty publiczne zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym i regionalnym będą miały więcej możliwości uwolnienia zasobów, co umożliwi poświęcenie dłuższego czasu na kontakt z klientem i skróci czas przeznaczony na administrację i kontrolę.

37. Podkreśla, że interoperacyjność administracji elektronicznej wymaga nie tylko kompatybilności systemów, lecz również zdolności administracji publicznej do ścisłej współpracy z systemami informacyjnymi, a także świadomości publicznej na temat możliwości oferowanych przez takie systemy. KR proponuje zatem, by do programu ISA2 dotyczącego rozwiązań interoperacyjnych dodano rozwój potencjału kadrowego zarówno pod względem umiejętności cyfrowych i językowych, jak i podnoszenie świadomości w celu wsparcia modernizacji administracji publicznej.

38. Z zadowoleniem przyjmuje proponowane działania na rzecz rynku wewnętrznego łączności elektronicznej, służące dynamicznemu i zrównoważonemu wzrostowi we wszystkich sektorach gospodarki i tworzeniu nowych miejsc pracy, a także zapewnieniu aktualizacji przepisów o prawie autorskim z uwzględnieniem rewolucji cyfrowej i zmian zachowań konsumentów.

39. Uznaje potencjał współpracy między Europejskim Komitetem Regionów (KR-em) a Dyrekcją Generalną Komisji Europejskiej ds. Badań Naukowych i Innowacji (DG RTD) w ramach platformy wymiany wiedzy (KEP) jako sposobu popularyzacji nowych rozwiązań badawczych i innowacyjnych, nowatorskich produktów i najlepszych praktyk w odpowiedzi na wyzwania społeczne stojące przed władzami lokalnymi i regionalnymi w Europie.

Zapewnienie kształcenia i dopasowywania umiejętności do potrzeb rynku pracy

40. Podkreśla, że niektóre priorytety Europejskiej agendy cyfrowej, zwłaszcza rozwiązanie kwestii umiejętności cyfrowych i braku umiejętności, a także zaprzepaszczone szansa sprostania wyzwaniom społecznym, mają zasadnicze znaczenie dla jakości życia, a także działalności gospodarczej i społecznej, którymi można najlepiej zająć się na szczeblu lokalnym i regionalnym, tak by doprowadzić do rozwoju wydajniejszych i bardziej spersonalizowanych usług dla obywateli i przedsiębiorstw lokalnych.

41. Przyznaje, że jeżeli chodzi o specjalistów ICT, przez ostatnie 3 lata stworzono ponad milion dodatkowych miejsc pracy w Europie. Pomimo tego szacuje się, że szybko rosnący popyt doprowadzi do tego, iż do 2020 r. będzie w tym sektorze ponad 800 tys. nieobsadzonych wakatów.

42. Nalega, by rozwijano dalej wielką koalicję Komisji Europejskiej na rzecz cyfrowych miejsc pracy jako ogólnoeuropejską inicjatywę z udziałem wielu zainteresowanych stron, której celem jest zaradzenie nierównowadze spowodowanej niedoborem wykwalifikowanej siły roboczej i wakatom na stanowiskach pracy związanych z ICT poprzez zaoferowanie odpowiednich szkoleń, przygotowanie zawodowe, praktyki zawodowe, działania ułatwiające mobilność oraz środki podnoszące świadomość w celu zachęcenia młodych osób do nauki i pracy w tym sektorze.

43. Przypomina, że najbardziej dokładne i terminowe informacje na temat rynków pracy można uzyskać na szczeblu niższym niż krajowy, na którym władze lokalne i regionalne mogą odgrywać znaczącą rolę w wykrywaniu niedopasowania umiejętności, wspierając rozwój odpowiednich programów zawodowych i zachęcając do inwestycji w odpowiedzi na lokalny popyt.

44. Apeluje do placówek szkoleniowych i edukacyjnych o rozwój odpowiednio ukierunkowanych i bardziej elastycznych koncepcji edukacyjnych w sektorze ICT. Przyszłe miejsca pracy będą wymagać odpowiedniego połączenia podstawowych umiejętności – miękkich, a także technicznych, zwłaszcza cyfrowych i właściwych dla biznesu, których nie przekazują jeszcze w pełni systemy kształcenia i szkolenia. Niezbędne jest również stworzenie nowych podstaw dla systemu edukacji i szkoleń, w ramach którego kładziono by większy nacisk na praktykę uczniów lub studentów niż na aspekty teoretyczne.

45. Dostrzega opracowanie przez Komisję Europejską *Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności*, a także jego znaczenie i fakt, że będzie on stanowić kompleksowe ramy dla umiejętności przystosowania zawodowego, w tym dla potrzeby kluczowych, cyfrowych i uzupełniających umiejętności wspomagających.

46. Podkreśla, że ogromne znaczenie ma to, by kształtowanie umiejętności i kompetencji cyfrowych niezbędnych dla obywateli, pracowników i osób poszukujących pracy było częścią wszechstronnego wdrożenia cyfryzacji w gospodarce i społeczeństwie.

47. Potwierdzając wagę współpracy europejskiej na rzecz młodzieży (2010–2018), podkreśla znaczenie stworzenia pakietu podstawowego, który wszystkie państwa członkowskie gwarantowałyby młodym uczniom, zapewniając im szerokopasmowy dostęp do internetu w ramach systemu edukacji, dzięki czemu młodzi ludzie mieliby minimalną gwarancję zdobycia kwalifikacji i umiejętności informatycznych. Ten ostatni aspekt powinien być stosowany nie tylko w ramach edukacji obowiązkowej, lecz przez całe życie, za pośrednictwem innowacyjnych programów i dalszego szkolenia zgodnych ze zmianami technologicznymi.

48. Abstrahując od gospodarczego punktu widzenia i perspektywy zatrudnienia, przestrzega, że nie można dopuścić do tego, by rosnący wpływ technologii cyfrowych, zwłaszcza pośród ludzi młodych, podważył podstawowe umiejętności ludzkie, takie jak umiejętność czytania i pisanie oraz kontakty międzyludzkie.

49. Stwierdza, że regionom UE należy się większe uznanie, jeżeli chodzi o ich rolę w zrównoważonym wdrażaniu agendy cyfrowej. Władze lokalne i regionalne należą do głównych odbiorców zaleceń zawartych w agendzie i trzeba je postrzegać jako główną siłę napędową i partnerów jej wdrażania.

Bruksela, dnia 11 października 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
Markku MARKKULA
